

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت مالیه

معینیت اداری

ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل

ریاست طرح قوانین و انکشاف پالیسی بیمه و تکافل

طرز العمل تنظیم امور واسطه های بیمه

مورخ: ۱ عقرب ۱۳۹۹

فهرست مندرجات
طرز العمل تنظيم امور واسطه های بیمه
فصل اول
احکام عمومی

صفحه	عنوان	ماده
۱.....	مبني	ماده اول
۱.....	هدف	ماده دوم
۱.....	ساحه تطبيق	ماده سوم
۱.....	رياست عمومي امور بیمه ها و تکافل تطبيق کننده	ماده چهارم
۱.....	اصطلاحات	ماده پنجم

فصل دوم
احکام ایجاد ونحوه فعالیت

۲.....	اجازه نامه فعالیت	ماده ششم
۲.....	شاخه فروشنده	ماده هفتم
۳.....	امتحان	ماده هشتم
۳.....	مکلفیت های مشتری	ماده نهم

فصل سوم
فروشنده

۴.....	فروشنده.....	ماده دهم
۴.....	شرایط اجازه نامه فروشنده.....	ماده یازدهم
۴.....	حقوق فروشنده	ماده دوازدهم
۵.....	مکلفیت های فروشنده	ماده سیزدهم
۵.....	وظایف فروشنده	ماده چهاردهم

فصل چهارم
کمیسیون

۵.....	حقوق کمیسیون	ماده پانزدهم
۶.....	مکلفیت های کمیسیون	ماده شانزدهم
۶.....	وظایف کمیسیون	ماده هفدهم

فصل پنجم
احکام متفرقه

۷.....	سوء استفاده از اجازه نامه فعالیت	ماده هژدهم
۷.....	تخلفات	ماده نوزدهم
۷.....	انفاذ	ماده بیستم

طرز العمل تنظيم امور واسطه های بیمه

فصل اول

احكام عمومي

مبني

ماده اول:

این طرز العمل به تاسی از حکم ماده ۱۶ و ۴۳ قانون بیمه به منظور تنظیم امور واسطه بیمه وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

این طرز العمل به منظور تحقق اهداف ذیل وضع گردیده است.

۱- تنظیم و تعیین حدود در امور مربوط به فعالیت واسطه بیمه.

۲- تأمین و حفظ منافع بیمه شونده، حقوق طرفین و اشخاص ثالث در قرارداد های بیمه ای.

۳- نظارت و ارزیابی از مؤثریت، شفافیت، توانایی و قانونمندی معاملات و فعالیت های واسطه بیمه.

ساحه تطبیق

ماده سوم:

احكام این طرز العمل بر تمامی فعالیت های واسطه بیمه در قلمرو جمهوری اسلامی افغانستان تطبیق می گردد.

تطبیق کننده

ماده چهارم:

ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل تطبیق کننده این طرز العمل بوده و یگانه مرجع رسیدگی به تخلفات واسطه بیمه در سکتور بیمه میباشد.

اصطلاحات

ماده پنجم:

اصطلاحات آتی در این طرز العمل مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

۱- **فروشنده:** شخص حکمی یا حقیقی مستقلی است که از ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل اجازه نامه فعالیت اخذ نموده و بیمه نامه یا خدمات بیمه را به نمایندگی از شرکت بیمه مجوز داخلی در مقابل وجه معین بفروش می رساند.

۲- **کمیشنکار:** شخص حکمی است که به نمایندگی از مشتری در برابر اخذ حق الزحمه معین، بیمه نامه یا خدمات بیمه ای را از شرکت های مجوز داخلی و یا خارجی مطابق احكام قانون، مقررات، لوایح و طرز العمل های مربوط، خریداری و یا هم فعالیت بیمه ای را انجام میدهد.

- ۳- **شاخه یا فرع شرکت:** عبارت از بخش یا شعبه شرکت بیمه مجوز داخلی می باشد که در صورت نیاز در مرکز و سایر ولایات کشور ایجاد و به عرضه خدمات بیمه ای میپردازد.
- ۴- **اجازه نامه فعالیت:** عبارت از سندی است که از طرف ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل به درخواست کننده به منظور فعالیت در بازار بیمه در قلمرو کشور صادر میگردد.
- ۵- **قرارداد:** عبارت از سند است که میان شرکت بیمه و فروشنده/کمیشنکار به منظور عرضه و تسهیل خدمات بیمه ای ترتیب و عقد میگردد.
- ۶- **شرکت بیمه:** عبارت از دارنده اجازه نامه فعالیت است، که به حیث صادر کننده اصلی بیمه نامه محسوب گردیده و با فروشنده و کمیشنکار جهت تسهیل و عرضه خدمات بیمه ای قرارداد منعقد می نماید.
- ۷- **واسطه بیمه:** واسطه بیمه ای در این طرز العمل عبارت از فروشنده و کمیشنکار می باشد.

فصل دوم

احکام ایجاد و نحوه فعالیت

اجازه نامه فعالیت

ماده ششم:

هیچ شخص نمیتواند به حیث واسطه بیمه ای به تسهیل خدمات بیمه در قلمرو جمهوری اسلامی افغانستان به فعالیت بیمه مبادرت نماید، مگر اینکه اجازه نامه فعالیت معینه را از ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل اخذ نموده باشد.

شاخه فروشنده

ماده هفتم:

(۱) فروشنده حکمی مندرج این طرز العمل با رعایت ماده ششم، دارای حق فعالیت در ولایت ثبت شده آن بوده و حق ایجاد شاخه در سایر ولایات را ندارد، مگر اینکه اجازه کتبی از ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل اخذ نموده باشد.

(۲) فروشنده حقیقی صرف دارای حق فعالیت در همان ولایت ثبت شده آن بوده و حق ایجاد شاخه در سایر ولایات را ندارد.

امتحان

ماده هشتم:

(۱) واسطه های بیمه مکلف اند قبل از اخذ اجازه نامه فعالیت آزمون که حد اقل ساحه آن شامل موارد ذیل میگردد را سپری نمایند:

۱- قوانین، مقررات، طرز العمل ها، لوائح، متحد المال ها، رهنمود ها، هدایات و دساتیر نافذ در صنعت بیمه و سایر اسناد تقنینی نافذ در معاملات تجاری

۲- تحلیل و مدیریت خطرات.

۳- لایحه حمایت از حقوق مشتری و طرزسلوک.

۴- پروسیجرها و طرزالعمل های داخلی شرکت های بیمه.

۵- طرح فورم ها، جمع آوری، تحلیل، حفظ و نگهداری و استفاده معلومات.

۶- سایر موارد که از طرف ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل تعیین میگردد.

(۲) واسطه متقاضی اجازه نامه فعالیت، بعد از موفق سپری نمودن آزمون تخصصی ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل، می تواند به فعالیت بیمه پردازد.

(۳) ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل مکلف است نصاب اساسی بیمه ای را برای واسطه بیمه طرح نموده و زمان آموزش حرفه ای را که کمتر از (۲۰) ساعت در سال نباشد توصیه کند.

مکلفیت های مشتری

ماده نهم:

فروشنده و کمیشنکار دارای مکلفیت های ذیل می باشند:

- (۱) ارایه معلومات لازم و دقیق به بیمه شونده از شرکت بیمه ای که با آن روابط دارد.
- (۲) ارایه توضیحات لازم در مورد بیمه نامه، اسم شرکت بیمه، استثنایات عمومی و خصوصی برای بیمه شونده.
- (۳) جمع آوری و توضیح معلومات و ضروریات لازم پیرامون بیمه مورد نیاز بیمه شونده.
- (۴) تامین منافع و حقوق بیمه شونده به وجه احسن، با کمال صداقت و بدون تاخیر.
- (۵) ارایه معلومات درست از خطرات احتمالی بیمه نامه و پیشنهاد آن به بیمه شونده.
- (۶) گزارش دهی منظم به ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل از فعالیت های خویش.
- (۷) فروشنده و کمیشنکار مکلف اند در مدت (۳۰) روز کاری در صورت وقوع موارد ذیل ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل را کتباً اطلاع دهند:

۱- عدم فعالیت با شرکت بیمه که قبلاً با او قرارداد نموده است.

۲- تغییر اسم شرکت، انتقال شرکت و آدرس آن.

۳- تغییرات در تشکیل و سهامداران شرکت.

۴- در حالات ورشکست و افلاس شرکت بیمه.

۵- آوردن هر نوع تغییر در پالیسی، نوع فعالیت و تغییر پیشه.

فصل سوم فروشنده

فروشنده

ماده دهم:

یک شخص حقیقی یا حکمی میتواند با اخذ اجازه نامه فعالیت از ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل به فروش بیمه نامه پردازد.

شرایط اجازه نامه فروشنده

ماده یازدهم:

- (۱) اکمال سن قانونی.
- (۲) درجه تحصیل متقاضی حد اقل بکلوریا یا برنامه های آموزشی را فرا گرفته باشد که نزد ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل معتبر شناخته شده باشد.
- (۳) در مورد موضوع بیمه بلدیت داشته باشد.
- (۴) از شهرت نیک در کسب و کار تجارت بر خوردار باشد.
- (۵) فروشنده های حکمی و حقیقی دو تن کارمند دولت را ضمانت ارایه نمایند.
- (۶) امتحان مسلکی مندرج فقره یکم ماده هشتم این طرز العمل را سپری نموده باشد.

حقوق فروشنده

ماده دوازدهم:

فروشنده دارای حقوق ذیل می باشد:

- (۱) فروشنده میتواند قرارداد که میان وی و شرکت بیمه عقد گردیده است را طبق مواد قرار داد فسخ نماید.
- (۲) فروشنده نمیتواند با بیشتر از دو شرکت بیمه قرار داد فروش عقد نماید.
- (۳) فروشنده میتواند در مورد مبلغ حق الزحمه را که از شرکت بیمه طبق قرارداد بدست می آورد با توافق طرفین تغییر دهد.
- (۴) فروشنده میتواند اطلاعات و معلومات لازم را از شرکت بیمه طبق قرارداد وپالیسی بدست آورد.
- (۵) فروشنده میتواند طبق قرارداد به حصول حق الزحمه خود از شرکت بیمه مبادرت ورزد.

مکلفیت های فروشنده

ماده سیزدهم:

فروشنده دارای مکلفیت های ذیل می باشد:

- (۱) ارایه گزارش ربعوار و سالانه به ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل و کاپی آن به شرکت مطابق قانون بیمه و این طرزالعمل.
- (۲) رعایت اصول بازار و رقابت سالم در بازار بیمه کشور.
- (۳) رعایت قوانین و مقررات، پالیسی ها، طرزالعمل ها، هدیایات، توصیه های ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل و احکام این طرزالعمل.
- (۴) فروشنده در مورد صحت و اعتبار و بیمه نامه مورد تقاضا در مقابل مشتری مسئول می باشد.
- (۵) فروشنده از هر نوع عمل خلاف احکام این مقرر، جعل، فریب، تزویر و عمل خلاف قانون و مقررات بیمه در مقابل مشتری و ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل مسئول می باشد.
- (۶) نگهداری نقل اجازه نامه فعالیت و اسناد که به مشتریان عرضه می دارد، در دفتر کاری خود.
- (۷) فروشنده از اجرای تعهدات که از طرف شرکت بیمه ضم بیمه نامه تصریح شده و تعهدات مطابق بیمه نامه از مکلفیت های شرکت بیمه پنداشته شده باشد، مستثنا می باشد.

وظایف فروشنده

ماده چهاردهم:

- (۱) فروشنده دارای وظایف ذیل می باشد:
- (۲) فروشنده با رعایت ماده ششم این طرزالعمل به فروش بیمه نامه می پردازد.
- (۳) فروشنده در بدل حق الزحمه که از طرف شرکت بیمه و خود او در قرارداد تعیین میگردد، بیمه نامه را بفروش می رساند.
- (۴) فروشنده مکلف است اسم شرکت مجاز را که از آن نمایندگی می نمایند در محل کارشان در جایگاه آشکار به نمایش بگذارند.
- (۵) فروشنده نمی تواند به حیث کمیشنکار فعالیت نموده و خدمات بیمه ای را تسهیل نماید.

فصل چهارم

کمیشنکار

حقوق کمیشنکار

ماده پانزدهم:

کمیشنکار دارای حقوق ذیل می باشد:

۱- کمیشنکار در مقابل شرکت بیمه به نام خود قرارداد را متعهد می شود و در صورت بروز اختلاف در معامله حق رجوع مستقیم و اقامه دعوا علیه شرکت بیمه را ندارد؛ مگر اینکه مشتری به او چنین صلاحیت را اعطا نموده باشد.

۲- شرکت بیمه نمی تواند در معاملات بیمه ای که از طریق کمیشنکاری تسهیل شده است به طور مستقیم به مشتری رجوع کند.

مکلفیت های کمیشنکار

ماده شانزدهم:

(۱) کمیشنکار مکلف است به نمایندگی از مشتری بیمه در معاملات که اجرای آن را متعهد میشود، دقت و بصیرت لازم را به خرج داده تا منافع جانبین قرارداد بیمه ای طور درست تأمین گردد.

(۲) کمیشنکار مکلف است امور و وظایف را که صراحتاً و یا ضمناً متعهد شده است، اجرا و اكمال نماید.

(۳) هرگاه کمیشنکار بر خلاف احکام قانون بیمه، مقررات، پالیسی، لوایح، هدایات، رهنمود ها، توصیه ها و احکام این طرز العمل و سایر قوانین و مقررات بیمه ای در کشور معاملات بیمه ای را تسهیل نماید و یا هم اعمال را که در تضاد با اسناد متذکره اجرا کند، مکلف است خسارات طرفین قرارداد یا معامله را جبران نماید.

(۴) کمیشنکار مکلف به ارائه گزارش از معاملات و حسابات خود به ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل می باشد.

(۵) در صورت که کمیشنکار معلومات نادرست و خلاف حقیقت را درج قرارداد نماید، تعهدات و شرایط قرارداد منعقد را با سوء نیت تغییر دهد و مصارف و مخارج اضافه از مقدار حقیقی را قید نماید، حق مطالبه اجرت او ساقط و از نتایج خلاف توقع مسؤل می باشد.

(۶) کمیشنکار که بدون اجازه نامه فعالیت و خلاف احکام اسناد تقنینی و سایر لوایح و طرز العمل های نافذ در سکتور بیمه امور کمیشنکاری را انجام دهد، مکلف است تا خسارات وارده طرف معامله را جبران نماید.

(۷) کمیشنکار مکلف است به مقصد حصول اطمینان از مسلکی بودن فعالیت های خود بیمه مسوولیت حرفه ای را خریداری نماید.

وظایف کمیشنکار

ماده هفدهم:

کمیشنکار به نمایندگی از بیمه شونده فعالیت های ذیل را انجام می نماید:

(۱) انجام امور مربوط به دریافت حق بیمه در صورتیکه شرکت بیمه قبلاً این صلاحیت را به او اعطا کرده باشد.

(۲) ارائه خدمات مشاوره مدیریت خطرات به بیمه شونده بشکل واضح و مسلکی.

(۳) دریافت اطلاعات لازم از مشتری و شرکت بیمه، ارائه آگاهی کامل از قیمت ها و شرایط پوشش، استثنایات به مشتری و شرکت بیمه.

(۴) اقدام به اعمال و معامله به نمایندگی از مشتری طور که قبلاً توافق شده است.

فصل پنجم

احکام متفرقه

سوء استفاده از اجازه نامه فعالیت

ماده هژدهم:

هرگاه نماینده و یا هم کمیشنکار فعالیت های را انجام دهند که مطابق اجازه نامه فعالیت حق انجام آن را ندارند، در این صورت مطابق قانون بیمه مجازات میگردند.

تخلفات

ماده نوزدهم:

(۱) هرگاه یک شخص بدون اجازه نامه دست به فعالیت کمیشنکاری یا فروشندگی بزند، متخلف شناخته شده و مطابق ماده سی و ششم قانون نافذ بیمه و سایر قوانین نافذ کشور برخورد صورت میگیرد.

(۲) در صورت عدم رعایت احکام قانون بیمه این طرزالعمل، سایر قوانین و مقررات، اصل بازار، رقابت سالم، مقررات، پالیسی ها، هدایات، رهنمود ها و دساتیر ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل میتواند قرارداد میان شرکت بیمه و کمیشنکار/فروشنده را باطل نموده و جواز فعالیت متخلف را تعلیق نماید.

(۳) متقاضی جواز فعالیت، مکلف است تا احکام و قوانین بیمه به شمول دساتیر و هدایات ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل را رعایت نماید، در صورت عدم رعایت موارد فوق ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل میتواند درخواست تجدید جواز فعالیت کمیشنکار و فروشنده مندرج این طرزالعمل را مسترد نماید.

انفاذ

ماده بیستم:

این طرزالعمل (۱۰) روز بعد از منظوری مقام وزارت مالیه نافذ می گردد.

Handwritten signature in purple ink.

Handwritten signature in green ink.

ترتیب کننده:

ریاست عمومی امور بیمه ها و تکافل

امضاء:

تایید کننده:

ریاست بورد حقوقی

امضاء:

Handwritten signature in blue ink.

منظور کننده:

وزیر مالیه

امضاء:

Handwritten signature in green ink over the seal.

Handwritten date in green ink: ۱۳۹۹/۰۹/۲۶

تاریخ: